

PRÍTOMNÝ ČAS PRIEBEHOVÝ

PRESENT TENSE CONTINUOUS

Prítomný čas priebehový sa tvorí z prítomného času slovesa **to be** a prítomného príčastia významového slovesa.

To be + ... ing (participle active)

I am speaking
you are reading
he is working
she is coming

we are smoking
you are drinking
they are playing

Význam.

Ako to už vyplýva z doslovného prekladu priebehového tvaru:
I am speaking = ja som hovoriaci, jeho základný význam je vyjadrením deja, ktorý prebieha práve v tejto chvíli, t.j. teraz, keď sa o tom hovorí.

POUŽITIE PRÍTOMNÉHO PRIEBEHOVÉHO ČASU

- 1) dej, ktorý prebieha práve v tejto chvíli, t.j. teraz, keď sa hovorí

I am drinking coffee.

Pijem kávu (práve teraz).

- 2) dej, ktorý neprebíha práve v tomto momente, ale je to činnosť, ktorej osoba, vyjadrená podmetom, venuje pravidelne určitú časť svojho času t.j. pri opise činnosti, ktorá je neukončená, dočasná

He is studying music.

Študuje hudbu.

She is reading a book this week. Tento týždeň číta knihu.

- 3) Časté opakovanie deja v prítomnosti, s citovým zafarbením implikujúcim prekvapenie, údiv, podráždenosť, nespokojnosť a pod.; častosť deja sa vo vete zvyčajne vyjadruje príslovkami ako always *vždy*, constantly *stále*, continually *neprestajne*, never *nikdy* a pod.

You are always lying!

Ty vždy klameš!

He is always smoking!

Stále fajčí!

- 4) Bezprostrednú budúcnosť, najmä so slovesami pohybu ako go, come, leave, star ..... (aj v slovenčine sa v mnohých podobných prípadoch používa prítomný čas).

I am leaving London tomorrow.

Zajtra odchádzam z Londýna.

We are playing football this Saturday.

Túto sobotu hráme futbal.

NON-ACTION VERBS

Slovesá, ktoré vyjadrujú zmyslové vnímanie, určité duševné pochody, citové vzťahy; jednoduchým prítomným časom vyjadrujú aj dej, ktorý prebieha práve v okamihu, keď sa hovorí, pretože vo svojom všeobecnom význame nemôžu mať priebehový tvar. Sú to predovšetkým:

a) zmyslové vnímanie

to see *vidieť*, to hear *počuť*, to taste *chutiť*, to feel *cítiť*

b) určité duševné pochody

to know *vedieť*, to understand *rozumieť*, *chápať*, to think *myslieť*, to forget *zabudnúť*, to believe *veriť*, to trust *dôverovať*, to recognize *poznať*, to notice *všimnúť si*, to remember *pamätať si*, to recall *spomínať si*, to recollect *rozpamätať sa*, to suppose *predpokladať*, to mean *zamýšľať*, *mieniť*, to realize *uvedomiť si*, to wonder *čudovať sa*, *byť zvedavý*, to admit *priznať*, *pripustiť*, to seem *zdať sa*, to hope *dúfať*, a iné

c) citové vzťahy

to care *dbať*, to want *chcieť*, to wish *želeť si*, to desire *túžiť*, to love *milovať*, to like *mať rád*, to refuse *odmietnuť*, to forgive *odpustiť*, to hate *nenávidieť*, to resent *pohoršovať sa*, to prefer *dávať prednosť*, to dread *báť sa*.

d) ostatné

to be *byť* vo funkcii významového a pomocného sponového slovesa, to possess *mať*, *vlastniť*, to belong *patriť*, to matter *mať význam*, to contain *obsahovať*, to consist of *skladať sa z*, to find *nájsť*, to meet *stretnúť sa*, to accept *prijat'*, to obtain *dostať*, to receive *obdržať*, to have *mať* a iné.

Pozn. Niektoré z týchto slovies sa používajú v priebehovom prítomnom čase, ak majú aktuálny význam a nie všeobecný.

PREDPRÍTOMNÝ ČAS JEDNODUCHÝ   PRESENT PERFECT TENSE SIMPLE

Jednoduchý predprítomný čas sa skladá z prítomného času slovesa “to have” a z minulého trpného prídavia významového slovesa, t.j. tvaru –ed alebo 3. stĺpec pri nepravidelných slovesách

To have + participle passive

Stiahnuté tvary sú rovnaké ako pri slovese “to have” :   I’ve got

PRESENT PERFECT TENSE SIMPLE   POUŽITIE

1.   Čas deja nie je určený. Vo vete nie je nijaké príslovkové určenie času a praktický dôsledok deja je evidentný.

I have bought a new hat.
Have you been to London?

Kúpil som si nový klobúk.
Už si bol v Londýne?

2.   Čas slovesného deja je určený príslovkovým určením času, ktorý zahrňuje aj prítomnosť. Dej sa skončil, ale čas ešte trvá.

I have read a book this morning.

Dnes ráno som čítal knihu.

3.   S príslovkovými určeniami času ako ever, never, since, for, yet

Have you ever been to London?
I have never been to London.
I have lived here for ten years.
I have lived here since 1990.
I haven't seen him yet.

4. Dej, ktorý sa práve skončil a toto skončenie deja je signalizované príslovkou just

I have just finished it.

Práve som to dokončil.

5. Dej sa začal v minulosti a doteraz sa neskončil a môže ísť o dej, ktorý sa pravidelne opakuje. Do slovenčiny ho prekladáme prítomným časom.

I have known him since Christmas.
I have known him for three years.

Poznám ho už od Vianoc.
Poznám ho už tri roky.

ALREADY

The present perfect tense is used with YET to talk things we are expected to happen, and with ALREADY to talk about things that happened earlier than expected.

Have you had breakfast yet?
I have not written the letter yet.
Has she seen her friends yet?

I have already had breakfast
He has already written the letter.
She has already seen her friend.

PREDPRÍTOMNÝ ČAS PRIEBEHOVÝ   PRESENT PERFECT TENSE CONTINUOUS

Priebehový predprítomný čas sa skladá z predprítomného času slovesa “to be” (pomocné sloveso have/has + trpné prídavné) a z prítomného prídavného činného významového slovesa, t.j. tvaru –ing.

To have + been + ... –ing (participle active)

Stiahnuté tvary sú rovnaké ako pri slovese “to have” :   I’ve been .....ing

POZOR na slovesá, ktoré netvorí priebehové tvary!!!!

PREDPRÍTOMNÝ ČAS PRIEBEHOVÝ   PRESENT PERFECT TENSE CONTINUOUS

1. Dej, ktorý sa v minulosti začal, doteraz trvá a bude pravdepodobne pokračovať aj v budúcnosti (do slovenčiny ho prekladáme prítomným časom a slovom už). Veta obsahuje časový údaj:
  - a. O dĺžke trvania deja ..... for (do slovenčiny prekladáme ako už)
  - b. Odkedy dej trvá..... since (so slovenčin prekladáme ako od, odvtedy čo)

I have been waiting here for one hour.

We have been living here since 1977.

I have been trying to see him since I came here.

Čakám tu už hodinu.

Bývame tu už od roku 1977.

Snažím sa s ním stretnúť odvtedy, čo som sem prišiel.

2. Dej, ktorý trval určitú dobu a práve sa skončil (do slovenčiny ho prekladáme minulým časom)

He has been sleeping for 4 hours.

Spal tri hodiny.

3. pri slovesách, ktoré nemôžu vyjadrovať trvanie deja, vjadruje predprítomný čas priebehový opakovanie deja, v slovenčine používame príslovku “stále”

I have been losing things.

Stále niečo strácam.

I have been drinking a glass of milk in the morning for 10 years.

4. Slovesá “be, have, know” sa používajú v predprítomnom čase jednoduchom, netvorí priebehové tvary

Pozn. Záporný jednoduchý tvar pri všetkých slovesách vyjadruje nekonanie deja od minulosti do prítomnosti

It has not rained since Sunday.

Od nedeli nepršalo.

It has been raining since Sunday.

Od nedele prší.

5. Predprítomný čas priebehový používame aj na vyjadrenie pocitu namrzenosti, výčitiek alebo netrpezlivosti. Ako protiklad k tomuto vyjadruje predprítomný čas jednoduchý vecné konštatovanie skutočnosti.

Somebody has been writing with my pen.
Somebody has written with my pen.

Niektó písal mojím perom.
Niektó písal moím perom.

6. Dokončenie a nedokončenie deja.

I have been painting this room.
I have painted this room.

Maľujem túto izbu.
Namal'ovaj som túto izbu.

I have been reading that book.
I have read that book.

7. Trvalá alebo dočasná činnosť

My parents have lived in London all their lives.
I have been living in New York for two month.

MINULÝ ČAS PRIEBEHOVÝ

PAST TENSE CONTINUOUS

Priebehový minulý čas sa skladá z minulého času slovesa “to be” a z prítomného prídavného činného významového slovesa, t.j. tvaru –ing.

To be + ... –ing (participle active)

Stiahnuté tvary sú rovnaké ako pri slovese “to be” :
Používa sa redukovaná výslovnosť slov was, were.

POZOR na slovesá, ktoré netvoria priebehové tvary!!!!

MINULÝ ČAS PRIEBEHOVÝ

PAST TENSE CONTINUOUS

1. Dej, ktorý trval nejaký čas v minulosti a v minulosti aj skončil

I was reading the whole afternoon yesterday

2. Dej, ktorý prebiehal v určitom okamihu v minulosti

I was watching TV at 3 o'clock yesterday.

3. Citové zafarbenie: pocit namrzenosti

He was always forgetting something.

4. Citové zafarbenie: nesmelosť, skromnosť (tvrdenie s priebegovým tvarom je zdvorilejšie ako s jednoduchým)

We were expecting you yesterday.

POROVNANIE PRIEBEHOVÉHO A JEDNODUCHÉHO

5. Deje, ktoré prebiehajú súčasne, trvajú rovnako dlho a hovoriaci ich vníma ako proces.

Michael was reading a book and/while Susan was watching TV.

Ak je podmet v oboch vetách rovnaký, býva príbehový tvar iba v jednej vete (v tej vete, ktorej dej sme vybrali ako rámec k druhému deju):

Yesterday we talked about the weather while we were going home.

6. Prípad, keď prebiehajúci dej vyjadrený príbehovým minulým časom tvorí pozadie pre druhý, krátko trvajúci dej, vyjadrený jednoduchým minulým časom:

I was watching TV when the phone rang.

7. Deje, ktoré prebiehajú jeden za druhým:

When I heard the bell, I went to the door.

8. Dokončenosť a nedokončenosť činnosti (nie deja!)

I was repairing my car yesterday.

I repaired my car yesterday.

Včera som opravoval auto.

Včera som opravil auto.

PREDMINULÝ ČAS JEDNODUCHÝ

PAST PERFECT TENSE SIMPLE

Predminulý čas jednoduchý sa skladá z minulého času slovesa “to have” a z minulého (trpného) prídavia činného významového slovesa, t.j. u pravidelných slovies je to tvar s “-ed”, u nepravidelných slovies je to tvar v treťom stĺpci.

had + ...ed (participle passive)

Stiahnuté tvary sú: ...'d, hadn't

Predminulý čas vyjadruje dej, ktorý sa odohral (aj skončil) pred začiatkom iného minulého Deja, ktorý je vyjadrený minulým časom. Býva v časových súvetiach so spojkami: when, after, before.

When I got home, John cleaned the house.

When I got home, John had already cleaned the house.

Mary lost her passport and she could not go.

Mary could not go because she had lost her pasport.

Marsha met Felix at a party one Saturday night. They fell in love and got married the following Saturday.

Marsha and Felix got married one Sautday in June. They had met only one week earlier at a party and had fallen in love.

PREDMINULÝ ČAS PRIEBEHOVÝ

PAST PERFECT TENSE CONTINUOUS

Predminulý čas priebehový sa z predminulého času slovesa “to be” (pomocné sloveso had + trpné prídavné been) a z prítomného prídavného činného významového slovesa, t.j. tvaru -ing.

had been + ...ing (participle active)

Stiahnuté tvary sú: ... 'd, hadn't

Predminulý čas priebehový vyjadruje dej, ktorý pokračoval až do určitej doby v minulosti.

We had been walking for hours when we saw the beach at last.

He asked us how long she has been waiting.